

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **6 Nisan 2026**

Sayı: **18149**

43042

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

01.04.2026

Kadim DURMAZ
Tokat Milletvekili

Tokat ili Erbaa ilçesine bağlı Gümüşalan, Pınarbeyli ve Çamdibi köyleri arasında, MAKSAN Madencilik San. Tic. A.Ş. tarafından 91.630 (ER:3504670) ruhsat numaralı II-A Grubu Taşocağı ve Kıрма-Eleme Tesisi Projesi kapsamında patlatmalı taşocağı açılmasının planlandığı ifade edilmektedir.

Bölge halkı tarafından tarafımıza iletilen bilgi ve belgelere göre söz konusu alan; tarım ve hayvancılıkla geçinen köylerin tam ortasında yer almakta, köylerin içme ve sulama suyu kaynakları ile isale hatları bu bölgeden geçmektedir. Ayrıca proje sahasının Ulusal Su Bilgi Sistemi kayıtlarında su rezervi/göl su kütlesi olarak görülen alanlarla ilişki içinde olduğu belirtilmektedir. Yine bölgede Asu Deresi ve Gavlan Deresi gibi önemli su kaynaklarının bulunduğu, yer altı sularının ve dere yataklarının zarar görebileceği, narenciye bağ yaprağı, üzüm, meyve ve sebze üretiminin olumsuz etkilenebileceği ifade edilmektedir.

Buna ek olarak, yörede daha önce heyelan yaşandığı; Gümüşalan Köyü Gölyanı Mahallesi'nde 1990 yılında, Günebakan Köyü'nde ise 2024 yılında önemli heyelan olayları meydana geldiği belirtilmekte; patlatmalı taşocağı faaliyetinin yer altı hareketliliğini ve hidrojeolojik yapıyı daha da olumsuz etkileyebileceği ileri sürülmektedir.

Öte yandan 13 Mart 2026 günü saat 03.35'te Niksar merkezli MW 5.5 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiş; AFAD'ın ön değerlendirme raporuna göre deprem yerin 6,37 kilometre derinliğinde gerçekleşmiş, çok sayıda artçı sarsıntı kaydedilmiş ve Pınarbeyli köyü de merkez üssüne en yakın yerleşim yerleri arasında sayılmıştır. Aynı raporda bölgenin 1900'den bugüne kadar $M \geq 4.0$ büyüklüğünde 819 deprem ürettiği ve deprem tehlikesinin yüksek olduğu ortaya konulmuştur. Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde bulunan, zemin yapısı, su rejimi ve doğal dengesi bakımından hassas böyle bir bölgede patlatmalı üretim öngören projelerin; yalnızca madencilik faaliyeti yönüyle değil, tarım alanları, su varlıkları, üretim güvenliği ve kırsal yaşam üzerindeki etkileri bakımından da değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kelkit Vadisi ise yalnızca Tokat'ın değil, Anadolu'nun da önemli doğal yaşam ve üretim havzalarından biridir. Avrupa Birliği tarafından da Kelkit Vadisi'nin korunmasına ilişkin rapor yayımlandığı ifade edilmektedir. Bunun yanında, Tokat'ın resmî çevre durum raporlarında Kelkit Vadisi "Önemli Doğa Alanı" olarak yer almakta; bilimsel çalışmalarda vadide 1.316 takson tespit edildiği ve bunların 132'sinin endemik olduğu belirtilmektedir. Su kaynakları, verimli toprakları, endemik bitki varlığı, zengin fauna yapısı ve hassas ekosistem dengesi dikkate alındığında, bu alanın plansız müdahalelere, maden baskısına ve doğal dengeyi bozabilecek uygulamalara maruz bırakılmasının yalnızca çevresel değil, aynı zamanda tarımsal üretim ve gıda güvenliği bakımından da telafisi güç sonuçlar doğurabileceği açıktır.

Türkiye'nin, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Taraflar Konferansı COP31'e ilk kez ev sahipliği yapacağı ve konferansın 9-20 Kasım 2026 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirileceği ilan edilmiştir. Ayrıca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının resmî açıklamalarında, Sıfır Atık hareketinin Sayın Emine Erdoğan'ın himayelerinde başlatıldığı ve Türkiye'nin çevre koruma vizyonunun uluslararası alanda öne çıkarıldığı belirtilmektedir. Sayın Emine Erdoğan'ın da çeşitli programlarda çevre bilinci ve doğanın korunmasının önemine vurgu yaptığı bilinmektedir.

Türkiye'nin çevre ve iklim politikaları bakımından böylesine görünür bir rol üstlendiği bir dönemde, Kelkit Vadisi gibi hassas bir ekosistemde ve büyük ova ilan edilen 3 büyük ova ile bunlara bağlı 5 ova barındıran Tokat ilinde; su kaynaklarını, tarım topraklarını ve üretim bütünlüğünü tehdit edebilecek projelere izin verilmesi, kamu yararı ilkesiyle bağdaşmayacaktır.

Diğer taraftan, Erbaa ilçemizde 540 dekar sera alanı ve 100 dekar açık alan olmak üzere toplam 640 dekar alanda 120 üretici tarafından süs bitkileri yetiştiriciliği ve kesme çiçek üretimi yapılmakta, bu faaliyetin yaklaşık 1.500 kişiye istihdam sağladığı, toplam yatırım büyüklüğünün 1 milyar TL'ye ulaştığı ve üretimin 85 ülkeye 105 milyon dolarlık ihracata katkı sunduğu da bilinmektedir. Açık çiçekçilik ve sera çiçekçiliği bakımından öne çıkan Erbaa'da; su kaynaklarını, toprağı, mikroklimayı ve üretim bütünlüğünü olumsuz etkileyebilecek patlatmalı bir taşocağı projesi, yalnızca mevcut tarımsal üretimi değil, çiçekçilik sektörünü, kırsal istihdamı ve ihracat potansiyelini de doğrudan riske atabilecek niteliktedir.

Bu itibarla; söz konusu projenin tarım arazilerine, su kaynaklarına, bitkisel üretime, hayvancılığa, çiçekçilik faaliyetlerine, kırsal üretim bütünlüğüne ve bölgenin ekolojik dengesine muhtemel etkilerinin, kamu yararı ve üretim güvenliği ilkeleri doğrultusunda tüm yönleriyle değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Bu çerçevede;

1. Tokat ili Erbaa ilçesine bağlı Gümüşalan, Pınarbeyli ve Çamdibi köyleri arasında planlanan söz konusu taşocağı sahası ve yakın çevresi, Bakanlığınız kayıtlarında tarım arazisi, meyvelik, bağ alanı, mera veya sulama alanı niteliğinde midir?
2. Köylerin içme suyu ve sulama suyu kaynakları, isale hatları, dere yatakları ve yer altı su sistemleri üzerindeki muhtemel etkiler bakımından Bakanlığınız veya bağlı kuruluşlarınca hazırlanmış bir değerlendirme bulunmakta mıdır?
3. 13 Mart 2026 tarihli deprem sonrasında, proje alanı ve yakın çevresi bakımından hidrojeolojik yapı, yer altı su yolları, zemin kararlılığı ve heyelan riski yönünden yeni bir inceleme yapılmış mıdır?
4. Patlatmalı taşocağı faaliyetinin Asu Deresi, Gavlan Deresi ve bölgedeki diğer doğal su kaynaklarının debisi, kalitesi ve beslenme rejimi üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızın görüşü nedir?
5. Söz konusu faaliyetin tescilli bağ yaprağı üretimi, üzüm, meyve ve sebze üretimi ile bölgedeki diğer tarımsal ürünlerde verim ve kalite kaybına yol açma ihtimali değerlendirilmiş midir?
6. Kelkit Vadisi'nin önemli doğa, kuş ve bitki alanı niteliği ile endemik tür zenginliği göz önüne alındığında, Bakanlığınıza bağlı ilgili birimlerce proje sahası için flora-fauna ve tarım ekosistemi yönünden özel bir inceleme yapılmış mıdır?
7. Bölgede geçmiş yıllarda yaşandığı belirtilen heyelanlar ile son deprem birlikte değerlendirildiğinde, patlatmalı madencilik faaliyetinin toprak yapısı ve tarımsal üretim güvenliği üzerindeki etkileri konusunda Bakanlığınızca bir risk analizi hazırlanmış mıdır?
8. Bakanlığınız veya bağlı kuruluşları, bölge halkının içme suyu, sulama suyu ve tarım alanlarının zarar göreceğine ilişkin başvuruları üzerine yerinde inceleme yapmış mıdır; yaptıysa tespitleri nelerdir?
9. Tarımsal üretim bütünlüğü, kırsal geçim düzeni, içme ve sulama suyu güvenliği bakımından ciddi riskler doğuracağı iddiaları karşısında Bakanlığınız bu projeye ilişkin verilmiş görüşleri yeniden değerlendirecek midir?
10. Tarım arazileri, su kaynakları, kırsal üretim ve Kelkit Vadisi'nin ekolojik-tarımsal bütünlüğü bakımından ortaya çıkan riskler nedeniyle Bakanlığınızın bu proje hakkında olumsuz görüş bildirmesi veya sürecin durdurulmasını talep etmesi söz konusu olacak mıdır?

11. Erbaa ilçesinde resmî açıklamalara göre 540 dekar sera alanı ve 100 dekar açık alanda yürütülen süs bitkileri ve kesme çiçek üretimi dikkate alındığında, söz konusu projenin açık çiçekçilik ve sera çiçekçiliği üzerindeki etkilerine ilişkin özel bir değerlendirme yapılmış mıdır?
12. Patlatmalı üretimin oluşturacağı toz, titreşim, gürültü ve su rejimi değişikliğinin; kesme çiçek, süs bitkileri, bağ yaprağı, meyve ve sebze üretimi üzerindeki muhtemel kalite kaybı ve verim düşüşü Bakanlığınızca hesaplanmış mıdır?
13. Bölgede yaklaşık 1.500 kişilik istihdam ve yüksek ihracat potansiyeli oluşturan çiçekçilik sektörünün zarar görmesi ihtimaline karşı Bakanlığınızın önleyici veya koruyucu bir tedbir planı bulunmakta mıdır?
14. Tokat Valiliği, Tokat İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Erbaa İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü veya Bakanlığınıza bağlı diğer birimlerce proje sahasında yerinde inceleme yapılmış mıdır; yapılmış ise bu incelemelerde hangi bulgulara ulaşılmıştır?
15. Ulusal Su Bilgi Sistemi kayıtlarında proje sahasının su rezervi/göl su kütlesi ile ilişkili olduğu yönündeki iddialar doğru ise, bu alanlarda patlatmalı taşocağı faaliyetine tarımsal üretim ve sulama güvenliği bakımından nasıl izin verilebilmektedir?
16. Bölgede çiçekçilik, meyvecilik, sebzecilik ve hayvancılık faaliyetleri bir arada yürütülürken, taşocağı faaliyetinin kırsal üretim desenini bozması hâlinde üreticilerin zararlarının tespiti ve karşılanmasına ilişkin bir mekanizma öngörülmekte midir?
17. Bakanlığınız, deprem ve heyelan riski yüksek bu bölgede su kaynaklarının, tarım arazilerinin ve üretim merkezlerinin korunması amacıyla söz konusu proje hakkında olumsuz görüş verme veya önceki görüşleri geri çekme yönünde bir değerlendirme yapmakta mıdır?